

[Weikop.]

betrægtninger om den udvikling, der er sket med hensyn til handelsskolerne — hvilke der, om jeg så må sige, skal slagtes eller ikke slagtes, det skal jeg afstå fra.

Jeg vil derimod gerne have lov til at sige, at det udvalg, der vel nu for en måneds tid siden har afgivet betænkning, er blevet nedsat 2 år for sent. Man ophævede skolepengeordningen i 1961 uden i virkeligheden på forhånd at gøre sig de økonomiske konsekvenser af en sådan ophævelse klart — det skete i enighed, men alligevel med et pennestrøg — men først her i 1963 blev dette udvalg nedsat. Undervisningsministerens lovforslag hviler på en betænkning fra dette udvalg, en betænkning, der er udateret, hvad den måske også skal være, men dog noget, jeg har undret mig lidt over. Betænkningen er udarbejdet af et udvalg bestående af ikke mindre end 29 medlemmer og 2 sekretærer. Man kan vel derfor sige, at sagkundskaben på det undervisnings- og organisationsmæssige område har været fuldtgyldigt repræsenteret, men når man tager hensyn til, at det var udvalgets opgave, således som det i øvrigt allerede er sagt her, at tilvejebringe et nyt økonomisk grundlag for skolerne, kan man måske undre sig lidt over, at ingen af landets kommuner har været repræsenteret i udvalget eller er blevet spurgt, endskønt man må sige, at udvalget i høj grad har beskæftiget sig med kommunernes stilling til skolerne. Udvalget har væsentligst beskæftiget sig med, hvor meget kommunerne skal betale, medens den højtærede minister har anset det for at være af betydning, at kommunerne får medindfyldelse på ledelsen af lærlingeskolerne. Meget kunne tyde på, at ministeren, da udvalget blev nedsat, ikke har haft betalings-spørgsmålet så stærkt i tankerne, for i så fald ville ministeren vel nok i det mandstærke udvalg kunne have fundet en beskeden plads til en eller to repræsentanter for landets kommuner. Jeg er enig i det påskønnelsesværdige i — således som det allerede er sagt — at undervisningsministeren bringer skolernes økonomi under mere faste rammer, og det kunne vel ganske simpelt heller ikke gå længere, som det gik. Men det står som en gåde for mig, hvorfor ministeren har belastet kommunerne så stærkt

økonomisk, især under hensyn til at staten ifølge lovforslaget skal yde større tilskud til skoler, der ikke er selvejende. Spørgsmålet om betydningen af kommunernes deltagelse i ledelsen af lærlingeskolerne, så længe læremestrenes organisationer — og det er meget væsentligt — bevarer deres tilknytning til skolerne, skal jeg vende tilbage til senere. Kommunernes tilskud har som før nævnt hidtil været frivilligt, men nu bliver kommunerne — kan man godt sige — tvangsindlagt til oven i købet at yde bidrag til undervisning, som de ikke tidligere har støttet. De økonomiske virkninger heraf vil efter bemærkningerne til lovforslaget i 1964-65 for statens vedkommende blive 1 mill. kr. mere, og for kommunernes vedkommende vil merudgiften blive ca. 4 mill. kr., og udgifterne vil derefter blive stigende.

Derimod er de økonomiske virkninger af den nye bestemmelse om, at kommunerne skal yde 16 $\frac{2}{3}$ pct. til opførelsen af nye skoler og til skolehjem, meget usikre for de enkelte kommuner. I de første 2 finansår regner man med 73 mill. kr. for kommunernes vedkommende. Ifølge lovforslaget er det tanken, at støtten skal ydes gennem amtskommunerne, når det drejer sig om mindre bysamfund. Men hvad med de større bysamfund, bl. a. København, hvor lærlinge, der er bosiddende i andre kommuner, skal søge hen på skole? Skal man dér søge ad frivillighedens vej at finde en ordening, eller hvilke tanker har man? Det er absolut ikke uden betydning at få klarhed herover, når der er opgjort et behov for skoler på 500 mill. kr. og skolehjem på 100 mill. kr. — d.v.s. en fremtidsregning på 100 mill. kr.

Jeg vil mene og tro, at disse økonomiske spørgsmål nøje må undersøges, og at man bl.a. også må søge at finde frem til, hvilken visdom der ligger bag de procentsatser, hvorefter kommunerne skal yde tilskud. Jeg forstår, at reglerne for driftstilskuddene skal fastsættes af undervisningsministeren og indenrigsministeren; men det vides ikke hvordan, ud over at tilskud fra amtsskolefonden forudsætter, at lærlingene er hjemmehørende inden for fondens område. Om man heraf kan slutte, at kommuner uden for amtsskolefondens område alene skal yde tilskud til lærlinge, der er bosat i de på-